

Екологічна ситуація малих річок Вінниччини

Автор: Охріменко Юлія Анатоліївна

[Скачати презентацію](#)

□

“Екологічна ситуація малих річок Вінниччини”

Роботу виконала учениця 11 - Б кл. Шевня О.

Керівник проекту Охріменко Ю.А., учитель екології та ОБЖ закладу «ФМГ №17
ВМР»

«Вода! В тебе немає ні смаку, ні кольору, ні запаху, тебе неможливо описати, тобою насолоджуєшся, не знаючи, що ти таке. Не можна сказати, що ти потрібна для життя: ти саме життя. Ти наповнюєш нас радістю, яку не пояснити нашими почуттями, з тобою повертаються до нас сили, з якими ми вже розпрощалися... Ти найбільше багатство на світі...»

Антуан де Сент-Екзюпері

Забруднення води - це процес, що викликає погіршення якості води в річках, водосховищах і озерах. Головною причиною забруднення є відходи господарської діяльності, що надходять у водойми. Забруднення водойм токсичними речовинами техногенного походження часто ускладнює або робить неможливим використання води для пиття.

Майже усі малі ріки України мають однаковий тип забруднення – шкідливими речовинами з великих заводів, фабрик чи інших підприємств. Ще однією причиною забруднення є звичайна халатність людей.

Річки Вінницької області

На території Вінницької області налічується 204 річки протяжністю більше 10 км кожна. Вони належать до басейнів річок:

- Південного Бугу (Згар, Рів, Краснянка, Сільниця, Соб, Дохна)
- Дністра (Мурафа, Лядова, Русава)
- Дніпра (Рось, Гуйва)

На них створено 63 водосховища, близько 500 ставків. Річки частково використовуються для судноплавства, риборозведення та зрошення земель, є джерелами гідроенергії.

РІЧКА РІВ

Довжина річки Рів приблизно 100 км, площа басейну 1162 км². На річці споруджено декілька ставків. Основними притоками є Іванчанка, Думка, Ровок. Рів бере початок на північ від села Слобідка-Охрімовецька . Є правою притокою Південного Бугу.

На річці розташоване місто Бар, а також села і селища Мельники, Токарівка, Чернятин, Северинівка, Межиров, Рів, Тартак, Сьомаки, Браїлів, Демидівка, Могилівка.

Напротязі уже багатьох років річки Вінницької області (зокрема й річка Рів) не очищується від очерету. У цих очеретових заростях накопичується чимало побутового сміття (пластикові пляшки, пакети, колеса).

Також очерет є середовищем існування мікроорганізмів. Найбільш небезпечні – збудники інфекційних захворювань. Вони мають різну стійкість в довкіллі. Особливо забрудненими бувають водойми із слабкою течією, або із стоячою водою.

РІЧКА СОБ

Річка Соб тече в межах Вінницької області. Довжина річки 125 км. Починається біля селища Ксаверівка. Ліва притока Південного Бугу.

Основними притоками річки Соб є Сібок (права притока), Сорока та Кіблич (ліві притоки).

Над річкою розташовані міста: Липовець, Іллінці, Гайсин. Впадає в Буг поблизу міста Ладижина.

Екологічне лихо, пов'язане з річкою Соб, трапилося у місті Іллінці.

На певних ділянках (особливо біля греблі та мосту) річка забруднена найбільше. Поблизу річки відчувається неприємний запах.

Однією з причин люди вважають діяльність цукрового заводу (з нього у річку вилася дуже шкідлива кислота). Для того, щоб покращити становище на річці , Іллінецька районна рада прийняла рішення рубати лунки великих розмірів, щоб краще проходило повітря і таким чином водойма, без перешкод насичуватиметься киснем.

РІЧКА СІЛЬНИЦЯ

Загальна довжина річки 67 км, площа басейну 830 км², Річка Сільниця протікає Тульчинським і Тростянецьким районами Вінницької області. Свій початок бере біля села Левківці Вінницької області. Біля Ладижина річка впадає в Південний Буг. Сільниця має 24 притоки довжиною більше 10 км. Живлення снігове та дощове. На річці споруджено 17 гребель.

У долині Сільниці розташовані міста Тульчин і Ладижин.

На даний момент річку Сільниця отруює діяльність двох великих заводів.

Неодноразово активісти Народного центру екологічного контролю обстежували берег річки Сільниця в районі найбільших цехів одного з заводів. Було знайдено трубу (діаметром 300 м) з якої у річку виливаються стоки з неприємним запахом. Імовірною причиною цього екологічного лиха є аварія одного з цехів.

РІЧКА ЗГАР

Річка Згар тече в межах Деражнянського і Летичівського районів Хмельницької області та Літинського, Жмеринського і Калинівського районів Вінницької області.

Довжина 95 км, площа басейну 1 170 км². Стік зарегульовано водосховищами і ставками. Вода з річки використовується з метою водопостачання, зрошення, рибництво. Є правою притокою Південного Бугу. Згар бере початок на південний захід від села Згарок. Тече спершу на північний схід і схід, середній течії (в районі села Микулинці) річка різко повертає на північний захід, північніше смт Літин знову повертає на схід (місцями — північний схід). Впадає до Південного Бугу біля села Міз'яків.

Основними притоками річки Згар є Фоса, Бугер, Згарок (ліві).

На берегах річки Згар часто зустрічаються звалища сміття. Саме у ці місця люди звозять побутові відходи, які потрапляють та отруюють річки (не лише Згар)

Після перевірки виявилось, що у складі води показник залізо звичайне найбільше перевищує норму.

РІЧКА ІКВА

Річка Іква тече в межах Старокостянтинівського та Старосинявського районів Хмельницької області. Довжина 56 км, площа басейну 514 км². На річці споруджено близько 50 ставків. Вода з річки використовується у господарських цілях.

Річка Іква витікає біля села Верхняки. Впадає до Південного Бугу біля південно-східної околиці села Нова Синявка. На річкою розташовані такі села

та селища Верхняки, Миролобне, Новоселиця, Морозівка, Немиринці, Деркачі, Кантівка, Олексіївка, Пилява, Миколаївка, Теліжинці, Уласово-Русанівка, Заставці, смт Стара Синява, Йосипівка, Ілятка, Нова Синявка.

Напротязі вже багатьох років річку Ікву отруюють стічні води з одного з комунальних підприємств міста Кременця. Це засвідчують численні лабораторні дослідження.

Відповідно рішенням СЕС прийнято заборону зливати неочищену воду в річку.

У січні 2012 року було навіть порушено кримінальну справу.

Кримінальну справу судом розглянуто, заподіяні злочином збитки відшкодовано в повному обсязі (148 973 грн).

РІЧКА КРАСНЯНКА

Краснянка — річка в Україні, у межах Тиврівського район Вінницької області. Права притока Південного Бугу (басейн Чорного моря).

Довжина річки 30,5 км, площа басейну 415 км². Заплава у верхів'ї заболочена, частково осушена; нижче річка тече серед крутих, подекуди урвистих берегів. Ширина заплави до 500 м. Річище звивисте, розгалужене, у верхів'ї каналізоване. Похил річки 1,9 м/км. Споруджено кілька ставків.

Краснянка бере початок з заболоченої балки на північний захід від села Строїнців. Тече на південний схід і (частково) схід. Впадає до Південного Бугу в селі Рогізна.

Основна притока: Вулижка (права).

РІЧКА МУРАФА

✘ Довжина 163 км, площа басейну 2 410 км². Похил річки 1,6 м/км. Долина у верхній течії V-подібна, з крутими, розчленованими схилами. Глибина долини у пониззі до 80—120 м, ширина 1—1,5 км. Заплава двобічна, у верхній течії заболочена, на окремих ділянках майже відсутня; її ширина у верхів'ях 50—120 м, у середній та нижній течії — 200—600 м. Річище у верхній течії слабозвивисте, замулене, нижче — кам'янисте, є пороги. Ширина річки 15—20 м (найбільша — 58 м), глибина на порожистих ділянках 0,1—0,5 м, на плесах — 1,5—3,5 м.

Живлення — переважно снігове й дощове. На річці функціонує ГЕС, воду Мурафи використовують для водопостачання і зрошування. Практикується риборозведення.

✘

РІЧКА РУСАВА

Русава — річка в Україні, у межах Томашпільського і Ямпільського районів Вінницької області. Ліва притока Дністра (басейн Чорного моря). Довжина річки 78 км, площа басейну 991 км². Долина V-подібна, завширшки від 0,5 до 2,1 км, схили помірно круті, на окремих ділянках терасовані. Заплава двобічна, її пересічна ширина 300 м. Річище звивисте, на окремих ділянках обваловане; ширина його до 30 м. Похил річки 2,9 м/км.

РІЧКА ЛЯДОВА

Лядова — річка на Україні, протікає по території Віньковецького району Хмельницької області, Барського, Мурованокуриловецького і Могилів-Подільського районів Вінницької області. Ліва притока Дністра (басейн Чорного моря).

✘ Довжина річки 93 км, площа басейну 748 км². Ширина річки 5-10 м, найбільша — 22 м, глибина до 1-1,2 м. Похил річки 2,5 м / км. Долина V-подібна, у верхів'ї ширина 1-3 км, на окремих ділянках звужується до 0,4-0,7 км, нижче ширина долини становить 1,5-2 км. Заплава двостороння, шириною від 30 до 700 м. Русло у верхів'ї слабо розгалужене, інколи втрачається в заболоченій заплаві, на окремих ділянках влітку пересихає. Стік регулюється ставками і водосховищами.

Бере початок на північний захід від села Дашківці. Тече спочатку на південний схід, в середній і нижній течії — переважно на південь. Впадає у Дністер на південний захід від села Лядова.

✘ РІЧКА РОСЬ

Рось, річка на Придніпровській височині, права притока Дніпра; довжина — 346 км, сточище — 12 575 км². Пересічна ширина річища у середній течії до 50 м, долини до 3 км. У місцях перетину Россю кристалічних порід долина звужується до 100—150 м, річище стає порожистим, краєвид мальовничий. Живлення переважно снігове. Замерзає в грудні, скресає у березні. Частково використовується для водопостачання. Найбільші притоки: Роська (права), Роставиця, Кам'янка, Росава (ліві).

Рось бере початок між селами Левківкою і Ординцями (Погребищенський район Вінницька область). Протікає вона по Київській області та по Черкаській області та впадає в Канівському районі в Дніпро. Безумовно ця річка мальовнича і приваблива для туристів. На Росі здійснюються водні туристичні маршрути на байдарках та катамаранах. (Володарка - Біла Церква - Богуслав, Біла Церква - Богуслав - Корсунь Шевченківський). На річці є водосховища, дамби, греблі, водяні млини та навіть електростанції.

Краса також річки в тому, що вона має різні окраси. На водосховищах повноводна та широка ледь видно інший беріг. Є ділянки де вона схожа на гірську річку з швидкою постійною течією. В Черкаській області вона має форму каньйону. (Стеблів, Виграїв, Квітки, Корсунь - Шевченківський)

Часто зустрічаються дамби: с. Дзюрків, с. Борщагівка, с. Глибичка, с. Шкарівка, с. Синява. Водяні млини як пам'ятки 19 та початку 20 століття побудовані: с. Круподеринці, с. Зрайки, с. Березна, с. Городище - Пустоварівське, с. Щербакі, м. Біла Церква, с. Пугачівка, с. Синява. Електростанції споруджені в с. Матюші, м. Корсунь-Шевченківський.

Хоча водойма, як і в більшості річок України брудна, але флора і фауна значна. З риб тут водиться: карась, короп, судак, щука, окунь, йорж, плотва, краснопірка, білий амур, сом, лин

РІЧКА ГУЙВА

Гуйва — річка в Україні, у межах Козятинського району Вінницької області та Андрушівського і Житомирського районів Житомирської області. Права притока Тетерева (басейн Дніпра).

Довжина Гуйви 97 км. Площа басейну 1 505 км². Похил річки 0,9 м/км. Річкова долина на значному протязі V-подібна, завширшки до 2 км. Заплава у верхів'ї заболочена. Річище звивисте, завширшки до 20 м, завглибшки пересічно 1,2 м. Стік зарегульовано ставками. Споруджено Андрушівське водосховище. Використовується на технічне водопостачання, зрошення, рибицтво.

